MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2005

Citazzjoni Numru. 366/2004

A.

vs.

B f'isimha proprju u ghan-nom u in rappresentanza tat-tifel minuri C u d-Direttur Registru Pubbliku.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 29 t'Ottubru 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-attur u l-konvenuta zzewgu fl-10 ta' Gunju 1989 (*vide* c-certifkat hawn anness u markat bhala Dok. "GC 1)";

Illi l-attur u l-konvenuta sseparaw permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni fl-atti tan-Nutar Dr. Isabelle Gonzi datat 2 ta' Settembru 2003;

Illi qabel ma gie ffirmat il-kuntratt ta' separazzjoni, l-attur u l-konvenuta kienu ilhom separati *de facto* ghal madwar erba' snin;

Illi fit-12 ta' April 2004 (*vide* c-certifikat hawn anness u markat bhala Dok. “GC 2”) l-konvenuta B kellha tifel u dan l-istess tifel gie registrat bhala iben l-attur u fil-kolonna *'Isem u kunjom u post tat-twelid tal-missier'* tnizzlu l-kliem *'A'* filwaqt li kellu jigi registrat bhal missier mhux maghruf;

Illi l-attur u l-konvenuta ghamlu testijiet u provi genetici u xjentifici li jikkonferma illi l-attur ma huwiex il-missier naturali tal-minuri C (*vide* Dok “GC 3”);

Illi hemm lok illi c-certifikat tat-twelid tal-minuri C jigi emendat fis-sens illi l-paternita` ta' l-istess minuri tkun korrettament tirrispekja u tikkonforma mal-fatti illi l-attur A ma huwiex il-missier naturali tal-minuri C;

Illi l-istess attur ghalhekk talab li l-konvenuti jghidu il-ghaliex din il-Qorti ma' ghandhiex:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-imsemmi minuri C li twieled fit-12 ta' April 2004 mhux il-wild naturali ta' l-attur u ghaldaqstant twieled minn missier mhux maghruf;

2. Tordna ghalhekk il-korrezzjoni mehtiega fl-Att tat-Twelid tal-minuri, numru progressiv 1462 tas-sena 2004, sabiex il-paternita` ta' l-istess minuri tigi korrettament rispekjata fl-istess Att billi fil-kolonna fejn jinsabu mnizzlin il-konnotati tal-missier *ossia* l-attur, jigu sostitwiti bil-kliem missier mhux maghruf.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 sa 9 tal-process;

Rat l-estratt mill-Gazzetta tal-Gvern tas-7 ta’ Jannar 2005 (fol 11).

Rat id-digriet ghall-prezentata tal-provi permezz tal-procedura ta’ l-affidavits moghti lill-partijiet fis-26 ta’ Jannar 2005 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ tletin (30) gurnata lill-attur sabiex jipprezenta x-xhieda kollha tieghu producibbli bil-procedura tal-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensuri taghhom rispettivi, li jkollhom wkoll l-istess terminu fuq imsemmi sabiex huma wkoll jipprezentaw l-affidavits rispettivi taghhom.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenut id-Direttur Registru Pubbliku tal-21 ta’ Frar 2005 a fol. 18 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi preliminarjament l-azzjoni odjerna ta' *denegata paternita* ma gietx intavolata fit-terminu ta' l-**artikolu 73 tal-Kap 16** sakemm ma jigix pruvat illi l-azzjoni giet ipprezentata a bazi tal-**paragrafu (c) ta' l-Artikolu 73 tal-Kap 16**.

2. Illi fil-mertu l-esponent mhux edott mill-fatti kif allegati fic-citazzjoni u ghalhekk jirrimetti ruhu ghall-provi dwar it-talbiet, inkluz dawk it-testijiet xjentifici necessarji, ghal gudizzju ta' din l-Onorabbli Qorti.

3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, jekk it-talbiet attrici jigu milqugha l-kliem *"the said"* iridu jigu kkancellati minn taht il-kolonna li tindika t-taghrif dwar l-omm fl-Atti ta' Twelid in kwistioni.

4. Illi l-interessi tal-minuri ghandhom jigu rapprezentati minn kuraturi deputati *stante* illi jista' jkun hemm kunflitt ta' interess.

5. Illi ghandha ssir id-debita publikazzjoni fil-Gazzetta tal-Gvern *ai termini* ta' l-**artikolu 254 tal-Kap 16** tal-Ligijiet ta' Malta.

6. Illi fi kwalunkwe kaz it-tibdil rikjest fl-Att tat-Twelid mhuwiex attribwibbli ghal xi nuqqas tal-konvenut li ghaldaqstant m'ghandux jigi soggett ghall-ispejjez ta' l-istanti.

7. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenut id-Direttur Registru Pubbliku a fol. 20 u 21 tal-process.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuta B tat-22 ta’ Frar 2005 a fol. 23 tal-process fejn gie eccepit:-

(1) Illi materjalment l-eccipjenti taqbel li l-attur mhuwiex il-missier naturali tal-minuri C billi l-imsemmi minuri twieled minn kongungiment karnali tal-eccipjenti ma’ terzi.

(2) Illi ghal kull *buon fini* huwa rilevat li l-attur qatt ma kellu relazzjoni ta' missier mal-imsemmi minuri, qatt ma ezercita access ghall-minuri, qatt ma mantnih u qatt ma rikonnoxxih pubblikament bhala ibnu.

(3) Illi l-eccipjenti taqbel mal-fatti ddikjarati u mhiex qeghda topponi d-dikjarazzjoni mitluba mill-attur peress li l-bazi tal-azzjoni odjerna, cioe` l-fatt li l-minuri mhux il-wild tieghu, hija korretta u mhiex kontestata mill-eccipjenti, illi flimkien mal-attur zewgha ghamlet testijiet xjentifici li bihom il-paternita` tal-attur giet xjentifikament eskluza.

(4) Illi ghalhekk l-eccipjenti taqbel li c-certifikat tat-twelid ta' C fejn jinsabu mnizzlin il-konnotati tal-missier *ossia* l-attur, jigu sostitwiti bil-kliem *missier mhux maghruf.*

Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuta B a fol. 24 u 25 tal-process.

Rat il-verbal tat-12 ta' Mejju 2005 fejn il-Qorti kkonfermat id-digriet taghha tas-26 ta' Jannar 2005 ghall-prezentata tax-xhieda bil-procedura ta' l-affidavits bit-terminu hemm indikat jghaddi mid-data tas-seduta. Il-kawza giet differita ghall-finali trattazzjoni ghat-2 ta' Novembru 2005.

Rat in-nota tal-attur **A** tas-7 ta' Lulju 2005 fejn prezenta l-affidavit tieghu stess (fol 29).

Rat il-verbal tat-2 ta' Novembru 2005 fejn Dr Busietta indika lill-Qorti li kien gie prezentat certifikat tad-DNA bhala 'Dok GC3' a fol 8 tal-process. Il-Qorti ordnat li dan jigi mahluf mill-Espert Xjentifiku li kien responsabbli ghalih, u dan fi zmien ghorin (20) gurnata mill-istess data tas-seduta u l-kopja hekk mahlufa tigi notifikata lill-partijiet l-ohra fil-kawza jew lid-difensuri taghhom. Jekk isir dan, il-Qorti thalli l-kawza ghas-sentenza *in difetto ostacolo* ghat-30 ta' Novembru 2005.

Rat li l-Espert Xjentifiku Robert Cardona halef ic-certifikat tad-DNA fis-7 ta' Novembru 2005 kif jirrizulta *a tergo* ta' fol. 9 tal-process u dan quddiem id-deputat registratur ta' din il-Qorti.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

A. TALBA ODJERNA

Illi l-attur qed jitlob li din il-Qorti (1) tiddikjara illi I-imsemmi minuri C Ii twieled fit-12 ta' April 2004 mhux il-wild naturali tieghu u ghaldaqstant twieled minn missier mhux maghruf; u (2) konsegwentement tordna lid-Direttur tar-Registru Pubbliku, sabiex issir il-korrezzjoni mehtiega fl-Att tat-Twelid tal-minuri, numru progressiv 1462 tas-sena 2004,

sabiex il-paternita` ta' l-istess minuri tigi korrettament rispekjata fl-istess Att billi fil-kolonna fejn jinsabu mnizzlin il-konnotati tal-missier *ossia* l-attur, jigu sostitwiti bil-kliem "missier mhux maghruf".

<u>(B) Principji Legali.</u>

*Illi l-**artikolu 70 tal-Kap 16** jghid li:*

"(1) Ir-ragel jista' jichad li jaghraf it-tifel imnissel matul iz-zwieg :

(a) jekk jipprova illi, fiz-zmien bejn it-tliet mitt jum u l-mija u tmenin jum qabel it-twelid tat-tifel, hu kien fl-impossibbiltà fizika li jghammar ma' martu minhabba li kien boghod minnha, jew minhabba xi accident iehor; jew

(b) jekk, fiz-zmien hawn fuq imsemmi, kien mifrud 'de facto' jew legalment minn martu:

Izda ma jistax jichad lit-tifel jekk matul dak iz-zmien ikun rega' nghaqad ma' martu, ukoll jekk temporanjament; jew

(c) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi kien milqut b'impotenza, ukoll jekk dik l-impotenza kienet wahda fit-tnissil; jew

(d) jekk jipprova li fiz-zmien hawn fuq imsemmi martu kienet ghamlet adulterju jew kienet hbiet it-tqala u t-twelid tat-tarbija, u barra minn hekk jipprova xi fatt iehor (li jista' wkoll ikun testijiet u provi genetici u xjentifici) li x'aktarx jeskludu dik il-paternita`.

(2) Id-dikjarazzjoni biss ta' l-omm fis-sens li zewgha mhux missier it-tifel ma tkunx bizzejjed biex teskludi l-paternità tar-ragel.

(3) Il-Qorti tista' f'kawza ghac-cahda ta' l-gharfien tat-tarbija, tistieden lill-partijiet kollha jew xi wahda minnhom, kif ukoll lill-wild li l-filjazzjoni tieghu tkun fid-dubju, sabiex joqoghdu ghall-ezamijiet mehtiega biex tigi stabbilita kull prova genetika li jkollha x'taqsam mal-kaz. Il-qorti jkollha

l-jedd li tasal ghal dawk il-konkluzjonijiet li jistghu jkunu gustifikati jekk parti ma tkunx trid taghmel dawk l-ezamijiet. Meta t-tifel li dwar il-filjazzjoni tieghu jkun hemm kwistjoni jkun minuri, il-Qorti stess ghandha tistabbilixxi jekk it-tifel jaghmilx l-ezamijiet."

Illi fil-fatt din l-azzjoni ttentata mill-attur hija dik ta' *denegata paternita*` u hija wahda minn tliet azzjonijiet permessibbli fil-ligi taghna sabiex tigi attakata l-*legittimita*` ta' l-ulied u cjoe':

(a) L-azzjoni ta' diskonoxximent jew ta' *denegata paternita*` a bazi tal-**artikolu 70 tal-Kap 16** li hija miftuha ghar-ragel li fic-certifikat tat-twelid huwa ndikat bhala missier it-tifel imwieled fiz-zwieg, u dan fil-kazijiet indikati tassativament fis-**subartikolu (1) (a) sa (d),** liema azzjoni tattakka l-prezunzjoni *"pater est quae iustiae demonstrat",* u twassal biss mhux biex jigi determinat il-missier tat-tarbija imma fuq kollox ghad-dikjarazzjoni li r-ragel ta' l-omm ma huwiex il-missier, liema azzjoni ghandha tigi prezentata fit-termini stretti moghtija fl-**artikolu 73 tal-Kap 16.**

(b) It-tieni azzjoni hija dik moghtija biss lit-tifel *ai termini* tal-**artikolu 84** sabiex jitlob l-istat ta' iben legittimu u ghaliha japplikaw ir-regoli stabbiliti fl-**artikoli 82 sa 85 tal-Kap 16.**

Illi a propozitu ta' din l-azzjoni inghad fil-kawza **"Antonio Scerri Gauci vs Dottor Giovanni Scicluna nomine et"** (A.C. 14 ta' Jannar 1952) li:-

"Illi din l-ahhar azzjoni tat-tfittxija ta' paternita` hija moghtija biss lit-tifel u hija estiza lill-werrieta jew dixxendenti tieghu fil-kaz biss previst mill-ligi.

It-tifel ghandu d-dritt li jitlob stat kuntrarju ghal dak li jaghtih l-att tat-twelid meta ma jkollux pussess ta' stat konformi ma' l-att tat-twelid, u ebda limitazzjoni ohra ma timponilu l-ligi ghall-ezercizzju ta' dik l-azzjoni. Ghaldaqstant lilu ma tolqtux il-limitazzjoni li tolqot lil persuni ohra interessati, konsistenti f'illi huma jkollhom

jippruvaw l-impossibbilta` fizika ta' koabitazzjoni tal-prezenti genituri tat-tifel fi zmien rilevanti minhabba lontananza.

Meta t-tifel ma hux ostakolat fl-ezercizzju ta' l-azzjoni ta' ricerka tal-paternita` tieghu bil-fatt li dik l-impossibbilta` fizika ma tirrizultax; l-unika limitazzjoni li tolqtu hija dik illi tolqtu meta huwa jkun jippossjedi stat konformi mal-att tat-twelid tieghu"

Illi f'kaz maghmul a bazi ta' din l-azzjoni fis-sentenza **"Walter Ahar nomine vs Pio Micallef"** (P.A. (AJM) 21 ta' Frar 1996) inghad illi *"minn dan it-taghlim jidher li l-fatt li r-ragel ta' omm it-tarbija kien prezenti Malta u kellu il-possibilita' li jkollu relazzjoni ma' martu, ma ghandu jkun ta' ebda xkiel fl-indagini li ghandha ssir sabiex tigi stabbilita l-identita' tal-missier naturali tal-istess attur".*

(c) It-tielet azzjoni hija dik kontemplata fl-**artikoli 76 u 77 tal-Kap 16** fejn ghal dak li huwa relevanti ghal dik il-kawza fl-**artikolu 77** jinghad li:-

"Il-legittimita` ta' tifel imwieled matul iz-zwieg tista' tigi attakkata minn kull min ghandu interess, jekk jipprova illi, fiz-zmien bejn it-tliet mitt gurnata u l-mija u tmenin gurnata qabel it-twelid tat-tifel, ir-ragel kien f'impossibbilta` li jghammar ma' martu minhabba li kien il-boghod minnha".

Illi din l-ahhar azzjoni imsemmija ta' mpunjazjoni ta' *legittimita*` hija miftuha ghal kull terz, inkluz lill-omm u lill-istess tifel peress li hija disponibbli ghal min ghandu interess, inkluz il-persuna li tallega li hija missier it-tifel.

Illi minn dan kollu jirrizulta li l-ligi taghti l-opportunita' lill-diversi persuni fil-parametri hemm indikati, u biss bl-azzjonijiet fuq indikati sabiex tigi denagata l-paternita` jew anke kontestata l-legittimita`.

Illi pero` fl-opinjoni ta' din il-Qorti l-azzjoni a bazi tal-**artikolu 77** hija subordinata ghal dak li hemm provdut fl-**artikolu 81** li jipprovdi li l-istat ta' iben legittimu ma jista' jigi attakkat minn hadd, lanqas mill-iben innifsu jekk il-

minuri jkun akkwista l-i*status* ta' iben legittimu mill-att tat-twelid u l-pussess tal-istess stat li jaqbel ma' tali att.

Illi fi kliem iehor l-azzjoni ttentata skond **l-artikolu 77** sabiex tirnexxi trid issir fl-ewwel lok a bazi ta' iben jew bint li skond l-att ta' twelid ma jkunx ikkunsidrat bhala legittimu, jew ghalkemm l-istess att ta' twelid jikkunsidrah legittimu, huwa ma jkunx jippossedi l-istess stat ta' legittimu.

Illi l-pussess ta' l-istat ta' iben legittimu skond **l-artikolu 80** *"stabbilit minn gabra ta' fatti, mehudin flimkien, li jiswew biex juru r-rabta ta' filjazzjoni u ta' demm bejn it-tifel u l-familja li hu jghid li hi l-familja tieghu.*

L-ewlenin fost dawn il-fatti huma:-

(a) Illi t-tifel ikun gieb dejjem il-kunjom tal-missier li tieghu jghid li huwa l-iben;

(b) Illi l-missier ikun trattah bhala ibnu, u, f'dik il-kwalita' haseb ghall-manteniment u edukazzjoni tieghu, u sabiex jikkollokah;

(c) Illi t-tifel gie dejjem maghruf bhala tali min-nies;

(d) Illi huwa ikun maghruf bhala tali mill-familja".

Illi dan ifisser skond is-sentenza **"Malika Cachia Ejjebili et vs Ahmed Kamel El Din et"** (PA.RCP 26 ta' Jannar 2000) li skond il-provvedimenti tal-**Artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta,** huwa biss jekk ikun hemm *"nuqqas ta' att ta' twelid* ***jew*** *tal-pussess ta' stat* (u dan skond kif definit fl-**Artikolu 80 tal-Kap 16**) *inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz, … … … li l-prova tal-filjazzjoni tista' ssir b'xhieda ohra li tista' tingieb skond il-ligi".*

Illi mis-sentenzi fuq citati din hija l-unika konkluzjoni logika li tista' tinghata meta jigu mqabbla l-**artikoli 81** mal-**artikolu 77,** *stante* li jidher li fl-opinjoni ta' din il-Qorti, l-kundizzjoni kontenuta fl-**artikolu 77** dwar l-impossibbilta`

fizika, hija wkoll kundizzjoni ohra li kull persuna ohra, apparti l-minuri jekk dan jagixxi *ai termini* tal-ligi.

Illi dan jinsab ikkonfermat fis-sentenza **"Mario Maugeri vs Direttur tar-Registru Pubbliku"** (P.A. RCP 13 ta' Jannar 1999) fejn inghad b'riferenza ghall-fatti f'dik il-kawza li *"Dwar l-**Artikolu 81** … … … jigi ndikat li tali artikolu ma huwiex ta' ostakolu ghall-azzjoni odjerna, peress li jidher car mis-segwenti fatt fuq esposti, li l-istess minuri qatt ma kellu l-pussess ta' stat ta' iben legittimu li jaqbel mal-att tat-twelid peress li l-persuna ndikata kienet ilha nieqsa … ... u ommu kienet tghix biss mal-attur".*

Illi minn dan johrog car li jekk iben jew bint ikollhom stat ta' wild legittimu, u jkollhom ukoll il-pussess tal-istess stat konformi mal-att ta' twelid, **hadd** ma jista' jattakka dan l-istat a bazi tal-**artikolu 77** anke jekk tigi ppruvata l-impossibbilta` fizika ndikata fl-istess artikolu. Illi dan gie ukoll konfermat fis-sentenzi **"Concetta Conti nomine vs CCamilleri"** (Vol.XXXII.ii.309) u **"Jesmond Zammit vs Anthony Rapa et"** (P.A. RCP 18 ta' Jannar 2000) fejn inghad li:-

*"Illi dan ifisser illi skond il-provedimenti tal-**artikolu 82 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta,** jekk ikun hemm nuqqas ta' att ta' twelid **jew** ta' pussess ta' stat (u dan skond kif definit fl-**Artikolu 80 tal-Kap 16**) inkella jekk it-tifel ikun gie registrat taht isem falz … … il-prova tal-filjazzjoni tista' issir b'xhieda ohra li tista' tingieb skond il-ligi. Fi kliem iehor jekk il-pussess ta' stat ma jaqbilx mac-certifikat tat-twelid il-prova li tohrog mic-certifikat tar-Registru Pubbliku mhux insindakabbli".*

Illi dan l-istat fattwali japplikaw in-normi stabbiliti fis-sentenza ta' dina l-Qorti kif diversament presjeduta fl-ismijiet "**Walter Ahar nomine vs Pio Micallef et."** deciza fil-21 ta' Frar 1996 peress li ma jezistix l-istat ta' paternita` li huwa fattwalment konformi mal-istess certifikat tat-twelid. Illi dwar il-prova necessarja u l-principji applikabbli u a skans ta' repetizzjoni din il-Qorti taghmel ukoll referenza ghas-sentenza taghha fl-ismijiet **"Anthony Sant vs John Cutajar et"** (RCP 10 ta' Novembru 1999).

Illi japplikaw ukoll pero` n-normi stabbiliti minn din il-Qorti fl-interpretazzjoni li qieghda taghti lill-kuncetti ta' "boghod" u "impossibbilta` fizika" imsemmija fl-**artikolu 77 tal-Kapitolu 16**, fis-sens illi dawn in-normi ghandhom jigu nterpretati fis-sens illi jistghu jaffettwaw il-koncepiment tat-tarbija - ara "**Ronald Bray vs Charmaine Bray**" deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-19 ta' Novembru 1997 u "**Spiteri vs Cilia**" deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fit-30 ta' Jannar 1998.

Illi sentenzi ohra tal-Prim' Awla tal-Qorti Civili li jirrispekkjaw dawna l-principji huma "**Antonella Bartolo vs Paul Fava**" deciza fit-30 ta' Jannar 1998, "**Miriam Salerno noe. vs Joseph Salerno et**" deciza fil-15 ta' Settembru 1998, u "**A Grech vs Nazzareno Grech et.**" deciza fit-30 ta' April 1999.

Illi dawn il-principji kollha gew ikkonfermati fis-sentenzi "**Stephen Healey vs Clyde Farrugia Vella"** (P.A. RCP deciza fl-1 ta' Marzu 2001 Cit Nru: 1841/98/RCP); "**Carmel Grima et vs Carmelo Borg et**" deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit Nru. 190/97/RCP, **"Anthony Sant vs John Cutajar et"** (P.A. RCP 10 ta' Novembru 1999); "**Carmel Grima et vs Carmelo Borg et"** (P.A. RCP deciza fil-5 ta' Lulju 2001 Cit Nru: 190/97/RCP); "**Natalino Scerri vs Giovanni Minafo`"** (P.A. RCP deciza fl-14 ta' April 2000 – Cit Nru 1919/98/RCP).

Illi dwar l-azzjoni abbazi ta' l-**artikolu 70 tal-Kap 16** huwa relavanti dak li jipprovdi l-**artikolu 73 tal-Kap 16** u cjoe' li:-

73. *Fil-kazijiet illi r-ragel jista' jaghmel kawza sabiex jichad li jaghraf tifel bhala ibnu, hu ghandu jaghmel l-azzjoni:*

(a) fi zmien sitt xhur mit-twelid, jekk huwa f'dak iz-zmien kien jinsab f'Malta;

(b) fi zmien sitt xhur minn dak inhar li jigi lura f'Malta, jekk fiz-zmien tat-twelid hu kien nieqes minn Malta;

(c) fi zmien sitt xhur minn dak inhar li jikxef il-qerq, jekk it-twelid kien gie lilu mohbi.

(C) APPLIKAZZJONI GHALL-PROVI PRODOTTI.

Illi fl-ewwel lok wiehed irid jirreferi ghall-**artikolu 73 tal-Kap 16** li jipprovdi li tali azzjoni mir-ragel ta’ martu u omm tal-istess tarbija trid issir fi zmien sitt (6) xhur mit-twelid, jekk ir-ragel dak iz-zmien ikun jinsab Malta, u jew fi zmien sitt xhur minn dak inhar li jikxef il-qerq, jekk it-twelid kien gie lilu mohbi.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-partijiet A u B kienu zzewgu fl-10 ta’ Gunju 1989 izda kienu sseparaw legalment fit-2 ta’ Settembru 2003. L-istess minuri Ctwieled fit-12 ta’ April 2004, izda jirrizulta li meta gie ffirmat il-kuntratt ta’ separazzjoni l-istess attur ma kienx jaf li martu kienet diga tqila, u dan baqa’ mistur ghalih peress li wara ftit li sar il-kuntratt ta’ separazzjoni l-konvenuta marret toqghod ghand ommha; minn dak inhar ma baqax jara li martu izjed.

Illi fil-fatt jghid li sar jaf li l-konvenuta kellha tarbija biss f’Mejju 2004 u dan biss ghaliex l-omm kienet cemplet lilu u dan biex tinformah li kienet irregistrat it-tarbija li kellha fuqu; ovvjament dan l-attur ma riedux ghaliex jistqarr li kien ilu ma jkollu relazzjoni intima ma’ l-istess konvenuta almenu erba’ snin qabel ma’ ffirmaw il-kuntratt ta’ separazzjoni. Ghalhekk ghamel din il-kawza wara li ssottometta ruhu ghall-testijiet xjentifici tad-DNA f’Awissu 2004 fejn irrizulta b’mod definittiv li l-istess attur ma huwiex u ma jistax ikun xjentifikament il-missier ta’ l-istess minuri u dan kif jirrizulta mit-testijiet relattivi datati 3 ta’ Awissu 2004, mahlufa mill-espert xjentifiku Robert Abela fis-7 ta’ Novembru 2005, wara li appuntu saru testijiet xjentifici tad-DNA fuq l-omm, l-minuri u l-istess attur.

Illi ghalhekk mill-provi prodotti f’din il-kawza jirrizulta li mit-testijiet xjentifici tad-DNA fuq il-minuri, l-omm u l-attur stess mill-espert xjentifiku Robert Cardona l-paternita` ta’ l-attur bhala missier l-istess tarbija hija eskluza. Minn tali testijiet xjentifici ta’ D.N.A fuq il-persuni fuq indikati u kif

jirrizulta a fol. 9 tal-process jirrizulta li l-istess attur ma huwiex u ma jista' qatt ikun ikkunsidrat bhala missier l-istess minuri mertu tal-kawza odjerna.

Illi mhux biss izda fl-atti processwali, l-konvenuta B jidher li accettat il-fatt li l-istess attur m'huwiex il-missier naturali tal-istess minuri tant li fin-nota ta' eccezzjonijiet taghha datata 22 ta' Frar 2005, hija ammettiet li t-tarbija Cmhux bin zewgha, u ghaldaqstant ma opponietx ghal tali korrezzjonijiet fic-certifikat tat-twelid tal-minuri.

Illi dan ifisser li l-istess konvenuta kkommettiet adulterju ghaliex kellha relazzjonijiet intimi ma' persuna ohra, mhux l-attur li kien zewgha, liema rizultat ta' din ir-relazzjoni extra-maritali kien il-wild tal-istess minuri, u barra minn dan kienet hbiet l-istess tqala u hemm provi xjentifici wkoll li l-istess attur ma jista' qatt jigi kkunsidrat bhala l-missier ta' l-istess minuri u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li gew sodisfatti d-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 70 (1) (d) tal-Kap 16.**

Illi mill-provi prodotti jirrizulta wkoll li bhala azzjoni abbazi ta' l-**artikolu 70** l-istess kawza saret fit-terminu indikat fl-**artikolu 73 (c)** ghaliex l-istess konvenuta informat lill-attur bit-twelid ta' l-istess tarbija biss f'Mejju 2004, u sa dak inhar l-istess twelid kien mohbi minnu u ghalhekk l-azzjoni saret fit-terminu hemm indikat ghaliex l-azzjoni attrici giet prezentata fid-29 ta' Ottubru 2005; mhux hekk biss izda t-testijiet xjentifici saru wkoll f'Awissu 2004.

Illi fil-fatt fl-istess rapport xjentifiku a fol. 9 tal-process jirrizulta li *"The submitted putative father* (l-attur) *is not the true biological father of the child presented"*.

Illi b'hekk it-talbiet attrici ghandhom jigu milqugha *stante* li l-azzjoni saret fit-terminu preskritt mill-ligi u *inoltre'* mill-provi rrizulta li t-termini tal-**artikolu 70 (d)** kif indikati fil-gurisprudenza fuq riferita japplikaw ghall-kaz in kwistjoni.

Illi ghal kull effett u bwon fini tal-ligi jinghad ukoll l-istess attur qatt ma ra lill-istess minuri u ma ghandu l-ebda relazzjoni mieghu u l-istess minuri qatt ma kellu stat ta'

iben legittimu u qatt ma kien ikkonsidrat bhala wild ta' l-attur.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut id-Direttur tar-Registru Pubbliku biss inkwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak fuq deciz u fuq ammissjoni tal-konvenuta B f'isimha proprju, **tilqa' t-talbiet attrici biss fis-sens hawn deciz,** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-imsemmi minuri C li twieled fit-12 ta' April 2004 mhux il-wild naturali ta' l-attur u ghaldaqstant twieled minn missier mhux maghruf;

2. Tordna l-korrezzjoni mehtiega fl-Att tat-Twelid tal-minuri, numru progressiv 1462 tas-sena 2004, sabiex il-paternita` ta' l-istess minuri tigi korrettament rispekjata fl-istess Att billi fil-kolonna fejn jinsabu mnizzlin il-konnotati tal-missier *ossia* l-attur, jigu sostitwiti bil-kliem missier mhux maghruf u ssir kull korrezzjoni ohra necessarja sabiex l-attur u d-dettalji tieghu ma jibqghu bl-ebda mod jidhru fuq l-istess certifikat tat-twelid ta' l-istess minuri Numru 1462/2004 u dan *stante* li l-istess attur ma huwiex il-missier ta' l-istess tifel minuri u dan inkluz t-tnehhija tal-kliem *"of the said"* li jirreferu ghall-partikolaritajiet ta' l-omm, u minflok l-istess minuri ghandu jigi ndikat bhala iben jew wild ta' "missier mhux maghruf".

Illi l-Qorti tordna wkoll li *ai termini* tal-**artikolu 256 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta** li kull korrezzjoni hawn ordnata ghandha ssir mid-Direttur tar-Registru Pubbliku fi zmien ghaxart ijiem minn dak inhar li s-sentenza tghaddi f'gudikat u ghandha ssir bis-sahha ta' kopja vera tas-sentenza li tinghata lilu mir-Registratur tal-Qrati Superjuri, bil-mod preskritt fl-istess disposizzjonijiet tal-**Kap 16.**

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta f'isimha proprju *stante* li ma jirrizultax li l-konvenut id-Direttur Registru Pubbliku u l-attur ghandhom ibatu xi spejjez f'din il-kawza.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------